

Els condemnats per maltractaments no podran heretar de les seves víctimes

El Parlament va aprovar ahir per unanimitat la reforma del llibre quart del Codi Civil català, relatiu a les successions

S. PÉREZ

EL PUNT, 19.06.08

El Parlament de Catalunya va aprovar ahir per unanimitat la reforma del llibre quart del Codi Civil català, relatiu a successions, per actualitzar-lo a les transformacions de la societat, l'economia i les famílies. Com a novetat, el nou text inclou, en el marc de «la indignitat successòria», que els condemnats per maltractaments no podran heretar de les seves víctimes. L'impagament de pensions a l'excònjuge o als fills també provoca la pèrdua del dret a l'herència. El nou Codi Civil, que entrarà en vigor d'aquí a sis mesos, reconeix els mateixos drets a tots els tipus de parelles, siguin matrimonis o unions estables, heterosexuales o homosexuals. A més, amplia la protecció dels drets de les persones vídues i suprimeix el testament davant del rector de la parròquia.

«Catalunya torna a ser capdavantera», afirmava ahir la consellera de Justícia, Montserrat Tura, per aprovar el que es pot definir com «una radiografia de la nova reestructuració de la societat» i modernitzar una norma pròpia de Catalunya incloent, per exemple, la violència de gènere i la familiar. En aquest sentit, i a instàncies de l'Institut Català de les Dones (ICD), el nou Codi Civil estableix, com a novetat en l'àmbit estatal, que els maltractadors, amb sentència ferma, no puguin beneficiar-se de

l'herència de les seves víctimes. Tura va deixar clar que el dret civil català va més enllà de l'estatal, ja que aquest últim només preveu que no es podrà heretar quan els maltractaments provoquin la mort del cònjuge. «És evident que si la violència causa la mort, el maltractador està exclòs de l'herència. A Catalunya, es farà sempre que hi hagi una sentència ferma, encara que la causa de mort sigui una altra», afegia. Segons les darreres dades de l'Observatori Contra la Violència de Gènere del Consell del Poder Judicial, l'any 2007 un total de 1.597 homes van ser condemnats per violència domèstica a Catalunya i es van presentar més de 18.400 denúncies.

En l'apartat de casos d'indignitat també s'inclou l'impagament de la pensió a l'excònjuge o als fills i la desatenció familiar, és a dir, no afrontar les responsabilitats parentals, com a causa de la pèrdua del dret a l'herència. En tot cas, s'ha de tenir en compte que, en aquests supòsits, hi ha d'haver una sentència ferma per poder declarar algú indigne de succeir. Com a novetat, el nou codi regula les causes que limiten el dret de ser successores a les persones que presten serveis assistencials, residencials o anàlegs, per evitar que en siguin afavorides.

IGUALTAT DE DRETS

El llibre quart del Codi Civil, que es divideix en sis títols, introdueix l'equiparació de les parelles en unió estable al matrimoni. Així, per exemple, la llei reforça la posició del cònjuge vidu i del membre sobrevivent d'una unió estable de parella. La igualtat entre les dues figures es donarà sempre que la convivència hagi perdurat fins al moment de la mort de l'altre membre de la parella, amb independència de si es tracta d'una unió heterosexual o homosexual. En el nou text es

deixa clar que en la successió per causa de mort «el que és rellevant és l'existència d'una comunitat estable i els llaços d'afecte entre els qui continuen com a parella, i no el caràcter institucional del vincle que els uneix». Pel que fa a la gestió de patrimoni en el cas de quedar vidu, el text concedeix al cònjuge una quarta part en ple domini amb la possibilitat d'optar pel dret d'usdefruit de l'habitatge conjugal més una vuitena part de l'herència.

Com va dir durant el ple el diputat d'ICV, Salvador Milà, s'aposta per «la separació d'església i estat» amb l'eliminació del testament davant del rector de la parròquia. El nou text permet reordenar i simplificar els fideïcomisos i sistematitzar i actualitzar la regulació dels llegats, a més de preveure, com a novetat, la successió del fill encara no concebut en el moment de la defunció del progenitor. La consellera Tura va voler destacar que el nou codi preveu la igualtat de gènere en la seva redacció.

CONSENS ENTRE ELS PARTITS

Aprovat per unanimitat. L'actualització del llibre quart del Codi Civil català té el suport de tots els grups. Ahir els diferents portaveus dels partits polítics van destacar el treball que s'ha fet per aconseguir el consens en una norma que la diputada de CiU, Núria de Gispert, va definir com «un edifici històric que pot grinyolar si es mou una biga». Van agrair la col·laboració de l'Observatori de Dret Privat de Catalunya i van recordar que és un pas per reforçar el sistema jurídic català.

Inscrits com a fills de dues mares

Gràcies a una disposició addicional que entra en vigor avui mateix i que reforma el Codi Civil de família, els nadons nascuts de la fecundació assistida podran ser inscrits al registre com a fills de la mare biològica i de la seva dona, que també va consentir el tractament. La modificació, impulsada per l'Associació de Famílies Lesbianes i Gais i l'entitat Acord, posa fi a la discriminació que patien moltes mares que, com a solució, havien de recórrer a l'adopció. «La llei d'identitat de gènere ja va solucionar la inscripció però hi havia molts registres a Catalunya, com ara el de Barcelona, que no ho acceptaven perquè no s'havia canviat la norma catalana. Ara no tenen excusa», explicava ahir Gemma Sánchez, d'Acord. A banda de donar més protecció als fills de parelles del mateix sexe, l'actualització del dret civil català té en compte els nens adoptats. En el cas de l'adopció dels fills del cònjuge o del convivent i de l'adopció intrafamiliar, es mantenen «els drets successoris entre l'adoptat i els seus avis, o altres ascendents, de la branca desplaçada».